

Rozkaz gen. Leopolda Okulickiego, dowódcy Armii Krajowej o rozwiązaniu AK - Tekst polski

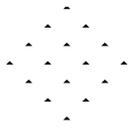
ŻOŁNIERZE SIŁ ZBROJNYCH W KRAJU¹ ! Postępująca szybko ofensywa sowiecka² doprowadzić może do zajęcia w krótkim czasie całej Polski przez Armię Czerwoną. Nie jest to jednak zwycięstwo słusznej sprawy, o którą walczymy od roku 1939. W istocie bowiem - mimo stwarzanych pozorów wolności - oznacza to zmianę jednej okupacji na drugą, prowadzoną pod przykrywką Tymczasowego Rządu Lubelskiego³, bezwolnego narzędzia w rękach rosyjskich. Żołnierze! Od 1 września 1939 r. Naród Polski prowadzi ciężką i ofiarną walkę o jedyną Sprawę, dla której warto żyć i umierać: o swą wolność i wolność człowieka w niepodległym Państwie. Wyrazicielem i rzecznikiem Narodu i tej idei jest jedyny i legalny Rząd Polski w Londynie⁴, który walczy bez przerwy i walczyć będzie nadal o nasze słuszne prawa. Polska, według rosyjskiej receptury, nie jest tą Polską, o którą bijemy się szósty rok z Niemcami, dla której popłynęło morze krwi polskiej i przecierpiano ogrom męki i zniszczenie Kraju. Walki z Sowiecami nie chcemy prowadzić, ale nigdy nie zgodzimy się na inne życie, jak tylko w całkowicie suwerennym, niepodległym i sprawiedliwie urządzonym społecznie Państwie Polskim. Obecne zwycięstwo sowieckie nie kończy wojny. Nie wolno nam ani na chwilę tracić wiary, że wojna ta skończyć się może jedynie zwycięstwem jedynie słusznej Sprawy, tryumfem dobra nad złem, wolności nad niewolnictwem. Żołnierze Armii Krajowej ! Daję Wam ostatni rozkaz. Dalszą swą pracę i działalność prowadźcie w duchu odzyskania pełnej niepodległości Państwa i ochrony ludności polskiej przed zagładą. Starajcie się być przewodnikami Narodu i realizatorami niepodległego Państwa Polskiego.

¹ Siły Zbrojne w Kraju – tak oficjalnie określano powstałą w konspiracji Armię Krajową. Jej dowódca formalnie był Komendantem Sił Zbrojnych w Kraju. W tym samym czasie polskiemu rządowi na uchodźstwie podporządkowane były także regularne oddziały wojskowe walczące na frontach II wojny światowej u boku sojuszników.

² Na przełomie lata i jesieni 1944 r. front niemiecko-sowiecki doszedł do linii Wisły, zajmując również prawobrzeżną część Warszawy. W ten sposób ok. 70 proc. przedwojennego terytorium II Rzeczypospolitej znalazło się w rękach Sowieców. 12 stycznia 1945 r. Armia Czerwona rozpoczęła ofensywę mającą na celu uderzenie na Berlin. W jej ramach prowadziła operację wiślańsko-odrzańską. Dzięki niej w szybkim tempie zajmowała kolejne polskie miasta znajdujące się dotychczas pod okupacją niemiecką. W ciągu kilku dni Armia Czerwona zajęła m.in. Kielce, Częstochowę, Radom, lewobrzeżną Warszawę, Kraków.

³ 21 lipca 1944 r. Sowieci przy pomocy polskich komunistów powołali do życia Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego. Z końcem roku został on przekształcony w Rząd Tymczasowy, od miasta początkowego rezydowania zwany „Rządem Lubelskim”. Było to działanie bezprawne, gdyż Rzeczpospolita Polska posiadała legalny rząd funkcjonujący zgodnie z obowiązującą konstytucją. Urzędował on na uchodźstwie i był uznawany przez większość krajów koalicji antyhitlerowskiej.

⁴ Władze polskie na uchodźstwie zostały powołane jeszcze we wrześniu 1939 r. Początkowo rezydowały w Paryżu, następnie w Angers, a po upadku Francji w 1940 r. – w Londynie.

W tym działaniu każdy z Was musi być dla siebie dowódcą. W przekonaniu, że rozkaz ten spełnicie, że zostaniecie na zawsze wierni tylko Polsce oraz by Wam ułatwić dalszą pracę - z upoważnienia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej¹ zwalniam Was z przysięgi i rozwiązuję szeregi AK. W imieniu służby dziękuję Wam za dotychczasową ofiarną pracę

Wierzę głęboko, że zwycięży nasza Święta Sprawa, że spotkamy się w prawdziwie wolnej i demokratycznej Polsce.

Niech żyje Wolna, Niepodległa, Szczęśliwa Polska.

Dowódca Sił Zbrojnych w Kraju

/-/ Niedźwiadek²

Gen. Bryg.

M.p.³ 19 stycznia 1945.

© Muzeum Kierownictwa Dywersji Armii Krajowej

¹ Prezydent RP (był nim wówczas Władysław Raczkiewicz) podobnie jak rząd, rezydował wówczas w Londynie.

² Leopold Okulicki ps. Niedźwiadek (1898-1946) - oficer Wojska Polskiego. Podczas I wojny światowej służył w Legionach Polskich. W 1939 roku walczył w obronie Warszawy. Po upadku miasta nie dał się wziąć do niewoli – rozpoczął działalność konspiracyjną w Związku Walki Zbrojnej. Wyznaczony został na komendanta ZWZ na terenie okupacji sowieckiej. W styczniu 1941 roku aresztowany przez Sowietów. Wypuszczono go na wolność w 1941 r., wstąpił do Armii Polskiej tworzonej w ZSRR. W maju 1944 roku zrzucony został na spadochronie do okupowanego kraju w celu prowadzenia konspiracji zbrojnej. Po upadku Powstania Warszawskiego został dowódcą Armii Krajowej. Aresztowany 27 marca 1945 roku przez sowieckie NKWD. W procesie pokazowym w Moskwie skazany został na dziesięć lat więzienia. Zamordowano go w sowieckim więzieniu.

³ Miejsce postoju. Po upadku Powstania Warszawskiego do niemieckiej niewoli trafił dotychczasowy dowódca AK gen. Tadeusz Komorowski „Bór”. Jego następcą został gen. Leopold Okulicki. Jednak dalsze działania w Warszawie były niemożliwe - Niemcy postanowili całkowicie zniszczyć miasto a jego ludność została wysiedlona. Okulicki odtworzył więc konspiracyjną Komendę Główną AK w Częstochowie (a częściowo również w Krakowie i Piotrkowie Trybunalskim).